

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 26, 2020

Nummer 26, 2020

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1368](#) 08-09-2020

Was het aan verdachtes schuld te wijten dat gevaar voor de openbare gezondheid te duchten was?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1378](#) 08-09-2020

Middel over bijkomende straf van ontzetting van het recht van verdachte om het beroep van bestuurder of feitelijk leidinggevende uit te oefenen.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1379](#) 08-09-2020

Herziening over medeplegen van poging tot gekwalificeerde diefstal (woninginbraak) in Rijsenhout.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1367](#) 08-09-2020

Tussenbeschikking over beklag strekkende tot teruggave van onder klaagster ter uitvoering van rechtshulpverzoek van VS in beslag genomen zaken en vastgestelde gegevens.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1380](#) 08-09-2020

Waren telefoons die verdachte voorhanden had bestemd tot het begaan van het voorbereide misdrijf?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1383](#) 08-09-2020

Over opzet op geweld en strafmotivering voor zover inhoudend het meewegen van een strafrechtelijke veroordeling die nog niet onherroepelijk was.

Annotatie

[Bestemd tot begaan misdrijf als bedoeld in artikel 46 Sr. Commentaar bij Hoge Raad 8 september 2020, ECLI:NL:HR:2020:1380.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Ontzetting uit beroep feitelijk leidinggevende van een rechtspersoon. Commentaar bij Hoge Raad 8 september 2020, ECLI:NL:HR:2020:1378.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Asbest: te duchten gevaar voor de openbare gezondheid als bedoeld in artikel 173a/b Sr.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

**Bestemd tot begaan misdrijf als bedoeld in artikel 46 Sr.
Commentaar bij Hoge Raad 8 september 2020,
ECLI:NL:HR:2020:1380.**

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie bedreiging met zware mishandeling en bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht is bewezen verklaard, onder meer over het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring bedoelde telefoons waren bestemd tot het begaan van het voorbereide misdrijf.

Het hof heeft ten aanzien van deze bewezenverklaring onder meer overwogen dat op grond van tagesprekken de verdenking is ontstaan dat medeverdachte samen met anderen een overval wilde plegen op 10 december 2014. Door de politie is besloten voorafgaand hieraan in te grijpen. Op een terras in Amsterdam zijn toen vier medeverdachten aangehouden. Bij de aanhouding zijn bij de verdachten en in hun voertuigen verschillende goederen aangetroffen, waaronder bivakmutsen, handschoenen en mobiele telefoons. Later op de dag is verdachte in de buurt van de Nederlands-Belgische grens aangehouden, samen met een man genaamd [5]. In de auto waarin zij zich bevonden zijn reisbescheiden op naam van verdachte voor een vliegreis op 10-11 december 2014 van Brussel via Zürich naar Hong Kong aangetroffen en een koffer waarin, verstopt in speelgoed, een geldbedrag van € 374.000 zat. Op grond van getapte gesprekken en (WhatsApp-)berichten is tevens de verdenking gerezen dat verdachte, destijds vriendin van medeverdachte, een belangrijke rol heeft gespeeld.

Vast staat dat medeverdachte, een andere medeverdachte en verdachte het vooropgezette plan hadden om op woensdag 10 december 2014 een hoeveelheid geld te bemachtigen, die verdachte voor derden naar het buitenland zou vervoeren en waartoe op die datum een persoon bij haar langs zou komen. Daartoe hadden medeverdachte en de andere medeverdachte verschillende voorwerpen voorhanden: voertuigen, bivakmutsen, handschoenen en telefoons. Medeverdachte en de andere medeverdachte zijn aangehouden op een terras nabij de woning van verdachte; zij waren toen in gezelschap van twee andere medeverdachten, die ook zijn aangehouden. Mede gezien de verklaring van een van die

andere medeverdachten gaat het hof ervan uit dat het primaire plan van verdachten was om de hoeveelheid geld in of bij het appartementencomplex waar verdachte woonachtig is weg te nemen kort nadat het geld door iemand naar haar toe was gebracht. Uit de tapgesprekken van 10 december 2014 tussen medeverdachte en verdachte kan worden afgeleid dat zij op 10 december 2014 wisten dat er een man naar haar woning zou komen en haar zou gaan vergezellen. Deze man bleek later [5] te zijn. Dat de overval in of bij de woning zou plaatsvinden vindt steun in de tapgesprekken, waaronder een tapgesprek van 5 december 2014, waarin verdachte spreekt over een afspraak 'volgende week woensdag' tussen 2 en 3, waarmee kennelijk is bedoeld op de afspraak van verdachte op 10 december 2014 met [5]. Daarbij bespreken verdachte en medeverdachte of het een voordeel of een nadeel is dat de scholen uitgaan rond dat tijdstip en dat er dan veel mensen lopen. Voorts vindt het steun in de communicatie tussen medeverdachte en verdachte op de dag van de overval zelf. Verdachte moest van medeverdachte op het moment dat 'het' (het hof begrijpt het geld) er zou zijn een sms-bericht sturen aan medeverdachte met de tekst 'ja' en zij moest de koffer vast open leggen. Ook heeft medeverdachte in een tapgesprek tegen verdachte gezegd dat als ze er zouden zijn: 'boem boem', en ook als het er was: 'boem boem' (het hof begrijpt dat er actie zou worden ondernomen zodra de perso(o)n(en) met het geld er zou(den) zijn).

Kort nadat [5] arriveert, stuurt verdachte inderdaad een sms: 'ja' en na tien minuten opnieuw een sms: 'vertrek nu'. Om 15.08 uur, 3 minuten later, hebben [5] en verdachte het appartementencomplex samen verlaten, zo is waargenomen tijdens een observatie. Ze hadden een koffer bij zich. Op het moment dat verdachte net met [5] in de auto zat, stuurde ze wederom een sms-bericht naar medeverdachte met de inhoud: waar bn je? Het observatieteam heeft waargenomen dat de auto met daarin [5] en verdachte richting de A10 reed maar omkeerde en terugreed richting de woning van verdachte. Zij stapte uit en liep richting de woning. Uit de taps is gebleken dat zij toen zes keer medeverdachte heeft gebeld. Daarna is ze weer in de auto gestapt die toen wegreed. Ook dit past in het scenario dat de diefstal van het geld in of bij het appartementencomplex had moeten plaatsvinden, maar dat dit door de arrestatie van de mannelijke verdachten is mislukt. In het plan om geld in of bij het appartementencomplex van verdachte weg te gaan nemen ligt het gebruik van geweld dan wel bedreiging met geweld besloten.

Het hof acht niet aannemelijk dat de persoon die het geld zou komen brengen, naar later bleek [5], de grote som geld, vrijwillig en zonder verzet zou afgeven aan of laten meenemen door verdachten. Het gebruik van geweld dan wel de bedreiging met geweld zou dan ook nodig zijn geweest om de diefstal te voltooien. Dat er geen wapens bij de aangehouden verdachten zijn aangetroffen doet, mede gelet op het postuur van medeverdachte en de andere medeverdachte, het getalsmatige overwicht van verdachten, en de dreiging die uitgaat van

personen met bivakmutsen, aan deze gevolgtrekking niet af.

Ten aanzien van de wederrechtelijkheid van het wegnemen op zichzelf overweegt het hof tot slot nog dat verdachte ter terechtzitting in hoger beroep verklaard heeft dat zij het geld zou vervoeren voor andere mensen. Verder heeft zij niet willen verklaren over de mensen voor wie zij het geld zou gaan vervoeren. Het hof stelt vast dat het geld kennelijk toebehoorde aan deze mensen, hierna 'de organisatie' genoemd, en in elk geval niet aan haar. Daardoor zou er, ongeacht het antwoord op de vraag of 'de organisatie' illegaal over het geld beschikte, sprake zijn van een wederrechtelijk wegnemen van het geld indien het tot een uitvoering van het voorgenomen delict zou zijn gekomen. (...)

Vier medeverdachten zijn op een terras aangehouden, waar zij waren gearriveerd met drie voertuigen. Bij de aanhouding zijn bij de verdachten en in hun voertuigen verschillende goederen aangetroffen, waaronder bivakmutsen, handschoenen en mobiele telefoons. Blijkens de getapte telefoongesprekken waren deze – speciaal voor de overval aangeschafte – prepaid telefoons van groot belang voor de timing van de overval. Gelet op het misdadige doel dat verdachten voor ogen stond, zoals hiervoor uiteengezet, waren deze voorwerpen dus bestemd tot het samen plegen van een diefstal met geweld en/of bedreiging met geweld. Uit de tagesprekken blijkt dat verdachte in de periode voorafgaand aan de aanhouding dusdanig nauw en bewust heeft samengewerkt met medeverdachte, dat ook zij als medepleger de auto's, handschoenen en bivakmutsen voorhanden heeft gehad.

De Hoge Raad overweegt dat de in het dossier gevoegde pleitnotities onder meer inhouden:

'De voorbereidingsmiddelen zijn blijkens de tenlastelegging:

- één of meer mobiele telefoons.

Zij heeft wel één van de telefoons voorhanden gehad. De telefoon is niet bestemd tot het begaan van een diefstal met geweld dan wel een afpersing. Deze telefoon werd enkel gebruikt om contact te onderhouden met één van de medeverdachten.

Het feit dat tijdens de voorbereiding gebruikt gemaakt werd van mobiele telefoons en auto's, heeft niet direct tot gevolg heeft dat deze mobiele telefoons en voertuigen als 'voorbereidingsmiddelen in de zin van artikel 46 Sr' kunnen worden bestempeld. Zie bijvoorbeeld ECLI:NL:HR:2013:BZ1956, waarin werd geoordeeld dat een telefoon waarmee verdachten gesprekken voerden over een uit te voeren overval, niet kon worden aangemerkt als een voorwerp dat bestemd was tot het begaan van die overval. De telefoon werd gebruikt bij de voorbereiding van de overval, maar zou geen rol van betekenis hebben bij het uitvoeren van de overval.

Om te beoordelen of een voorwerp bestemd is tot het begaan van het beoogde misdrijf dient gekeken te worden naar de uiterlijke verschijningsvorm van het middel, het gebruik daarvan en het misdadige doel dat de verdachte met het gebruik voor ogen had. De telefoon die cliënte voorhanden heeft gehad is naar de uiterlijke verschijningsvorm bestemd voor de voorbereiding van een mogelijk misdrijf door contact met elkaar te kunnen onderhouden maar niet bestemd tot het begaan van dat misdrijf dat wordt voorbereid. Hier zit een wezenlijk onderscheid.

Naar het standpunt van de verdediging dient dan ook (meer subsidiair) vrijspraak te volgen nu cliënte: (...)

b) het voorwerp (te weten de telefoon) die zij wel voor handen heeft gehad niet bestemd tot het begaan van een diefstal met geweld.'

De Hoge Raad haalt artikel 46 lid 1 Sr aan en overweegt dat in deze bepaling met 'dat misdrijf' in de zinsnede 'bestemd tot het begaan van dat misdrijf' bedoeld wordt op het misdrijf dat is voorbereid, en dus niet op de voorbereiding zelf (vgl. ECLI:NL:HR:2013:BZ1956). Dat betekent dat het object waarop een in artikel 46 Sr genoemde gedraging betrekking heeft, moet zijn bestemd tot het begaan van het misdrijf dat is voorbereid. De Hoge Raad overweegt dat het hof in de bewijsoverwegingen heeft vastgesteld dat de (prepaid) telefoons speciaal aangeschaft zijn voor de overval, dat blijktens de getapte telefoongesprekken de telefoons van groot belang waren voor de timing van de overval en dat op de dag van de voorgenomen overval de communicatie tussen de verdachte en de medeverdachte onder meer inhield dat de verdachte per sms moest laten weten wanneer het geld bij haar was afgeleverd, wat de verdachte ook meermalen heeft gedaan. De Hoge Raad oordeelt dat het hierop gebaseerde oordeel van het hof dat de telefoons bestemd waren tot het begaan van het misdrijf dat is voorbereid, niet onjuist is en toereikend gemotiveerd is. (Zie ook SR 2020-0282.)

ANNOTATIE

Ontzetting uit beroep feitelijk leidinggevende van een rechtspersoon. Commentaar bij Hoge Raad 8 september 2020, ECLI:NL:HR:2020:1378.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie oplichting meermalen gepleegd en valsheid in geschrift, meermalen gepleegd, is bewezen verklaard, over de door het hof opgelegde bijkomende straf van ontzetting van het recht van de verdachte om het beroep van bestuurder of feitelijk leidinggevende van een rechtspersoon, dan wel een daarmee gelijkgestelde vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, maatschap, rederij of doelvermogen uit te oefenen.

Het hof heeft met betrekking tot de oplichting vastgesteld dat verdachte in en vóór de ten laste gelegde periode een incassobureau, [C], (opeenvolgend) als eenmanszaak, commanditaire vennootschap en als besloten vennootschap heeft geëxploiteerd. Klanten konden zich tot verdachte wenden om openstaande vorderingen door hem te laten incasseren, eventueel met gebruikmaking van een deurwaarder. Verdachte heeft zijn klanten facturen verstuurd in verband met te verrichten of reeds verrichte werkzaamheden. De door het hof als bewijsmiddel gebruikte verklaring van de verdachte houdt onder meer in:

‘O: We gaan het verhoor even in een aantal gedeelten hakken. We willen graag iets meer weten over [C CV] en [D BV].

V: Wanneer heb je [C CV] opgericht?

A: Dat is voorgezet uit een eenmanszaak. In September 2010 heb ik [G] opgericht en toen heb ik het daarna veranderd in [C]. Vervolgens ben ik het in 2012 voort gaan zetten als CV. En dat heeft bestaan tot 1 januari 2015. Op dat moment is er een ontbinding geweest, een administratie ontbinding om de boekjaren heel te houden. En 18 februari 2015 ben ik feitelijk uitgeschreven.

V: Wat is een CV?

A: Een commanditaire vennootschap.

V: Wat is het verschil?

A: In een BV moest er 18.000 minimaal ingelegd worden en die middelen had ik niet. En bij een cv kon ik mijn privé adres afschermen. Om deze reden heb ik hiervoor gekozen.

V: Met wie heb je die opgericht?

A: Alleen.

V: Wat is [C CV] voor een bedrijf?

A: Incasso bureau.'

De Hoge Raad overweegt dat artikel 28 lid 1 aanhef en onder 5° Sr, artikel 235 lid 1 Sr en artikel 339 lid 1 Sr van belang zijn en overweegt dat in *Kamerstukken II 2007/08, 31386, nr. 3* de vraag besproken is of de wet al de mogelijkheid biedt 'personen in geval van veroordeling voor bepaalde duur het recht te ontzeggen een bepaald beroep uit te oefenen, daaronder begrepen het optreden als bestuurder van een rechtspersoon'. Deze memorie van toelichting houdt in dat artikel 28 lid 1 aanhef en onder 5° Sr hiervoor de grondslag geeft en dat aanpassing van die wettelijke bepaling daarom niet nodig is. Hierover is opgemerkt dat op grond van artikel 28 lid 1 onder 5° Sr de rechter in de bij de wet bepaalde gevallen de schuldige kan ontzetten uit het recht bepaalde beroepen uit te oefenen.

'Ontzetting van het recht tot uitoefening van beroepen in het algemeen is niet geoorloofd. Dit zou immers betekenen dat men beroofd zou zijn van nagenoeg elke mogelijkheid om inkomen te verwerven. De ontzetting van het recht beperkt zich tot de uitoefening van het beroep waarin de schuldige het misdrijf heeft begaan.

Het begrip «beroep» is in de wet niet nader omljnd. In de literatuur wordt aangenomen dat het ontbreken van een definitie veronderstelt dat aan het begrip «beroep» de meest ruime betekenis mag worden gegeven (vgl. Noyon-Langemeijer-Remmelink, *Het Wetboek van Strafrecht*, art. 28, aant. 19 (suppl. 53)). Uit rechtspraak kan worden afgeleid dat met name twee aspecten van belang worden geacht om een activiteit als beroep aan te merken.

In de eerste plaats moeten de verrichtingen die in het kader van de activiteit plaatsvinden een zekere samenhang vertonen, wil er sprake zijn van een beroep. Het gaat er daarbij bijvoorbeeld om dat iemand de diverse taken vervult die bij het desbetreffende beroep behoren. Zo maakt het regelmatig schetsen van bouwplannen iemand nog geen architect als hij de overige aan dit beroep verbonden werkzaamheden niet verricht.

Het tweede aspect betreft de duurzaamheid. Pas wanneer de werkzaamheden met een zekere bestendigheid plaatsvinden, kan van de uitoefening van een beroep worden gesproken. De eenmalige uitvoering van een specifieke last is dus geen beroepsuitoefening. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het verschil tussen het optreden als executeur-testamentair in de privé-hoedanigheid van familielid en in de uitoefening van het beroep van notaris.

Niet relevant is verder of betrokkene de werkzaamheid uitvoert als hoofdberoep dan wel als nevenberoep. Het is namelijk goed voorstelbaar dat iemand verschillende beroepen naast elkaar uitoefent. «Beroep» beperkt zich evenmin tot kostwinning. Een bezigheid die praktisch als beroep wordt verricht, verliest het beroepsmatig karakter niet wanneer zij om niet of enkel tegen vergoeding van onkosten wordt verricht. Activiteiten van een zekere samenhang en duurzaamheid kunnen derhalve, ook zonder bezoldiging, worden aangemerkt als het uitoefenen van een beroep.

(...)

Tegen bovenomschreven achtergrond wordt in het kader van een geïntensiveerde en integrale aanpak van financieel-economische criminaliteit voorgesteld om de mogelijkheden tot het opleggen van een ontzetting als bedoeld in artikel 28, eerste lid, onder 5°, Sr te verruimen. Daarbij is ook bezien of de terminologie van bedoeld voorschrift er voldoende op toegesneden is om personen die zich erop toeleggen illegale financiële voordelen te behalen door misbruik te maken van rechtspersonen, met deze sanctie te kunnen bestraffen. Dit blijkt het geval te zijn. De term beroep is voldoende ruim om de verschillende functies die in de door de rechtspersoon in stand gehouden onderneming(en) kunnen worden bekleed, zoals accountants, financieel adviseurs, juristen et cetera, te omvatten. De term beroep is ook voldoende ruim om personen die als bestuurders en commissarissen deel uit maken van de organen van de rechtspersoon (waaronder naast kapitaalvennootschappen tevens stichtingen en verenigingen) als beroepsbeoefenaren aan te merken.

Binnen het kader van een rechtspersoon kunnen gewoonlijk tal van functies worden onderscheiden. Te denken valt aan accountants, financieel adviseurs, juristen en administratief en commercieel personeel. Niet zelden worden de functies, behorende tot het hogere kader van de rechtspersoon, ook wel aangeduid met het verzamelbegrip «bestuurders». Het gaat dan bijvoorbeeld om de beleidsbepalende en leidinggevende functies. Dit neemt niet weg dat ook deze zogenoemde bestuurders doorgaans ook een bepaalde functie bekleden, bijvoorbeeld die van chief executive officer (CEO), directeur of commissaris. De toepasselijkheid van artikel 28, eerste lid, onder 5°, Sr is daarmee gegeven.

Het voorgaande geldt eveneens voor functies binnen stichtingen en verenigingen.

De bovengenoemde in de rechtspraak ontwikkelde criteria om van de uitoefening van een beroep te kunnen spreken zijn ook op activiteiten in het kader van een stichting of vereniging van toepassing. Voor zover binnen een stichting of vereniging dan wel een andere rechtspersoon van geringe omvang geen specifieke differentiatie heeft plaatsgevonden naar afzonderlijke en nader bepaalde functies, kan de rechter met het oog op de toepassing van artikel 28, eerste lid, onder 5°, Sr terugvallen op de ontzetting van het recht tot het beroepsmatig zijn van bestuurder van een vereniging of stichting.

Op de keper beschouwd kan de term «bestuurder» derhalve zowel worden gebruikt als verzamelbegrip voor een aantal (top)functies die worden uitgeoefend in het kader van een samenhangende bedrijfseconomische activiteit, alsook gelden als benaming voor een werkzaamheid die niet gekoppeld is aan een specifieke functie maar desondanks aangemerkt kan worden als een vorm van beroepsuitoefening in de zin van artikel 28, eerste lid, onder 5°, Sr.

Ook het wetboek zelf biedt overigens aanknopingspunten voor deze interpretatie. Zo benoemt het misdrijf van artikel 336 Sr (bedrog in jaarstukken) onder andere de bestuurder van een rechtspersoon of vennootschap expliciet als normadressaat. Daarbij biedt artikel 339, eerste lid, Sr de mogelijkheid om degene die zich in de hoedanigheid van bestuurder van een rechtspersoon of vennootschap schuldig maakt aan bedrog in jaarstukken, uit zijn beroep te ontzetten. Ik vermeld hier nog dat in het rapport «De sanctie van ontzetting uit de bevoegdheid bestuurder van een rechtspersoon te zijn, een rechtsvergelijkend onderzoek naar strafrechtelijke en andere beroeps- en bestuursverboden (januari 1998)» van het T.M.C. Asser Instituut, ook wordt gewezen op de mogelijkheid ten aanzien van bestuurders ontzetting uit het beroep te vorderen op grond van artikel 28, eerste lid, onder 5°.

Het OM heeft evenwel in zijn advies een aantal kanttekeningen geplaatst bij het gebruik van het begrip «beroep» met betrekking tot bestuurders. Het OM stelt dat het beter zou zijn om in dit kader te spreken van «functie» en artikel 28, eerste lid, onder 5°, Sr in die zin aan te vullen. Ik zie daar echter geen aanleiding toe. Uit het bovenstaande blijkt dat het begrip «beroep» in de rechtspraktijk ruim wordt uitgelegd. Niet is gebleken dat het begrip «beroep» met betrekking tot bestuurders te beperkt is. Met het advies van de NVvR ben ik van mening dat uiteindelijk de rechter in een concrete zaak zal moeten uitmaken of bepaalde werkzaamheden voldoende specifiek zijn om van een beroep te kunnen spreken en wat de precieze omvang van dat beroep is.

(Kamerstukken II 2007/08, 31386, nr. 3, p. 13-15).

De Hoge Raad haalt de nota naar aanleiding van het verslag bij voornoemd wetsvoorstel aan

(*Kamerstukken II 2008/09, 31386, nr. 8, p. 12-13*) en overweegt dat een verdachte op grond van artikel 28 lid 1 Sr kan worden ontzet uit onder meer het recht bepaalde beroepen uit te oefenen. Die mogelijkheid bestaat in de bij de wet bepaalde gevallen en indien het strafbare feit is begaan in de uitoefening van dat beroep. Deze ontzetting dient betrekking te hebben op het recht op uitoefening van een beroep dat in voldoende verband staat met het beroep waarin het strafbaar feit is begaan. Mede in het licht van de aangehaalde parlementaire geschiedenis kan de ontzetting van het recht bepaalde beroepen uit te oefenen zich ook uitstrekken tot de beroepsuitoefening als overeenkomstig het rechtspersonenrecht benoemd bestuurder van een rechtspersoon.

De Hoge Raad overweegt dat het hof heeft vastgesteld dat de verdachte het incassobureau [C] eerst als eenmanszaak en nadien, omdat hij dan zijn adres kon afschermen, als commanditaire vennootschap en als besloten vennootschap geëxploiteerd heeft. In de bewezen verklaarde periode was de verdachte exploitant van het incassobureau in de vorm van een commanditaire vennootschap. De Hoge Raad oordeelt dat, gelet op deze vaststellingen en in aanmerking genomen wat voorop is gesteld, het kennelijke oordeel van het hof dat het beroep van bestuurder van een rechtspersoon in voldoende verband staat met de uitoefening van het beroep waarin de verdachte de bewezenverklaarde misdrijven heeft begaan, niet van een onjuiste rechtsopvatting getuigt en niet onbegrijpelijk is. De Hoge Raad overweegt dat voor zover de beslissing van het hof inhoudt dat de verdachte wordt ontzet van het recht het beroep uit te oefenen van 'feitelijke leidinggevende' van een rechtspersoon of een daarmee gelijkgestelde vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, maatschap, rederij of doelvermogen, het heeft miskend dat feitelijk leidinggeven – waarbij het hof kennelijk het oog heeft op de in artikel 51 Sr neergelegde strafbaarstelling van het feitelijk leidinggeven aan een door een rechtspersoon of een daaraan gelijkgestelde rechtsvorm begaan strafbaar feit – als zodanig niet aangemerkt kan worden als de uitoefening van een voldoende bepaald beroep, als bedoeld in de zin van artikel 28 lid 1 aanhef en onder 5° Sr. Dat doet overigens niet af aan de mogelijkheid dat de ontzetting betrekking heeft op een specifiek omschreven vorm van beroepsuitoefening, waarvan leidinggeven aan activiteiten van een rechtspersoon deel kan uitmaken.

ANNOTATIE

Asbest: te duchten gevaar voor de openbare gezondheid als bedoeld in artikel 173a/b Sr.

mr. J.H.J. Verbaan

***Commentaar bij Hoge Raad 8 september 2020,
ECLI:NL:HR:2020:1368.***

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie het aan haar schuld te wijten is dat wederrechtelijk een stof in de lucht wordt gebracht, terwijl daarvan gevaar voor de openbare gezondheid te duchten is, begaan door een rechtspersoon, is bewezen verklaard, onder meer over de bewezenverklaring van het ten laste gelegde voor zover inhoudende dat door de gedragingen van de verdachte 'gevaar voor de openbare gezondheid te duchten was'.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring verder overwogen dat het op basis van het dossier ervan uitgaat dat het perceel te Nuenen, deel uitmakend van het te ontwikkelen uitbreidingsplan [A], op 3 februari 2010 door de gemeente Nuenen werd aangekocht, teneinde door te verkopen aan [A] B.V. Uit een onderzoek naar bodemverontreiniging d.d. 31 augustus 2009 door het SRE bleek dat er in het perceel, een voormalige stortplaats, een stortlichaam in de bodem was. De samenstelling wees op bouw- en sloopafval en huishoudelijk afval. In het rapport was een disclaimer opgenomen dat nooit uit te sluiten is dat een hoeveelheid gevaarlijk afval, zoals chemisch afval en/of asbest, in het stortlichaam aanwezig is. In opdracht van de gemeente Nuenen werd op 9 november 2009 door het SRE op deze stortlocatie een proefsleuvenonderzoek verricht. Hiertoe werden twee elkaar kruisende sleuven tot aan de onderzijde van de stort uitgegraven. In twee monsters van dat proefsleuvenonderzoek werd asbest aangetoond, te weten:

- in een monster werd niet-hechtgebonden chrysotiel en crocidoliet aangetoond;
- in een ander monster werd niet-hechtgebonden chrysotiel aangetoond.

In het rapport van het SRE is opgenomen dat ofschoon er proefsleuven zijn gegraven, niet is uit te sluiten dat er nog een hoeveelheid niet ontdekt, mogelijk gevaarlijk afval, zoals chemisch afval in het stortlichaam aanwezig is. Aanbevolen werd het stortlichaam onder milieukundige

begeleiding te verwijderen om ervoor te zorgen dat de af te voeren hoeveelheden verontreinigde grond zo gering mogelijk blijven. Tevens vermeldt het rapport dat, waar asbest bij de ontgravingswerkzaamheden aanwezig is, onder asbestcondities dient te worden gewerkt. Zichtbaar asbest kan middels 'handpicking' worden verwijderd en de aanwezige grond rond het asbest dient op de aanwezigheid en de concentratie van asbest te worden onderzocht.

Naar aanleiding van een door verdachte uitgebrachte offerte heeft het bedrijf de opdracht gekregen de stort te ontgraven en te ruimen, waarbij de twee genoemde verkennende onderzoeken als basis dienden. Door verdachte werd op 13 september 2010 een plan van aanpak in een VGM-plan geschreven, ten behoeve van de stortlocatie te Nuenen. De startdatum van de werkzaamheden was week 38, 2010. In voornoemd plan is onder meer omschreven dat op het terrein een viertal depots zouden worden ingericht om de uitkomende stromen goed te kunnen scheiden op het terrein, te weten:

Depot 1: Bovenlaag

Depot 2: Stortmateriaal

Depot 3: Stortmateriaal met asbestverdachte grond

Depot 4: Twijfel grond.

Op 29 september 2010 werd door een toezichthouder van het SRE geconstateerd dat door een machinist was begonnen met het ontgraven van de bovengrond van de stortlocatie. Op 2 november 2010 werd door de toezichthouder geconstateerd dat asbestverdacht materiaal op de locatie was aangetroffen en dit materiaal niet conform het plan van aanpak in het VGM-plan werd verwijderd. Zo vond het verwijderen van het stortlichaam niet plaats onder toezicht van een milieukundige begeleider of Deskundig Toezichthouder Asbestverwijdering en niet onder asbestcondities. Hierop zijn de werkzaamheden tijdelijk stilgelegd. Op 8 november 2010 zijn de werkzaamheden weer tijdelijk stilgelegd omdat niet conform het onderliggende plan werd gewerkt. Medio november 2010 was het gehele stortlichaam ontgraven.

Na het ontgraven zijn door verdachte nog verschillende handelingen verricht met het vrijgekomen materiaal. Het ontgraven van het asbesthoudende deel is uitgevoerd eind week 45/begin week 46. Het vrijkomende asbest (verontreinigde) puin is in depot 4 geplaatst. Van februari 2011 tot eind maart 2011 is de grond uit de depots gezeefd (door middel van een (open) trommelzeef) en tot halverwege april 2011 werd puin uit de depots gezeefd en gebroken. De gezeefde grond en het gezeefde puin werden weer in depots geplaatst. In opdracht van de gemeente Nuenen zijn door Tritium Advies B.V. de op locatie aanwezige

depots geïnventariseerd en is onderzoek ingesteld naar de milieuhygiënische kwaliteit. In de depots B t/m E en de depots G t/m I werd een homogene verontreiniging met asbest (resp. blauw (chrysotiel) asbest (> 137 mg/kg) en bruin (amosiet) asbest (ca. 1.000 mg/kg)) aangetroffen, waardoor deze depots van grond/puin niet-toepasbaar waren. In zijn totaliteit bleek 12.775 m³ verontreinigd.

De verdediging heeft ter terechtzitting in hoger beroep bepleit dat verdachte niet strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gehouden ten aanzien van het onder 1 primair en subsidiair ten laste gelegde. Daartoe is – zoals verwoord in de ter terechtzitting in hoger beroep overgelegde pleitaantekeningen – aangevoerd dat in het dossier geen redengevend bewijs is te vinden voor de stelling dat in de gegeven situatie personen tijdens de aan verdachte verweten gedragingen in de ten laste gelegde periode zijn blootgesteld aan asbest in onaanvaardbaar hoge concentraties (boven de grenswaarden) en aldus in gevaar zijn geweest of konden zijn geweest.

Het hof overweegt dienaangaande dat door de verdediging in dit kader is aangevoerd dat de grenswaarde van de concentratie asbestvezels in Nederland is bepaald op 10.000 vezels/m³. Zowel op basis van het NFI-rapport als uit de resultaten van de luchtmonsters (op basis van het TNO-rapport 2004) kan niet worden afgeleid dat de vezelemissie tijdens de bewuste werkzaamheden van verdachte boven de grenswaarden kwam en dat daar om die reden gevaar van te duchten was. De verdediging stelt zich aldus op het standpunt dat niet uit de bewijsmiddelen kan worden afgeleid dat de concentratie vrijgekomen asbestvezels op enig moment de geldende normen heeft overschreden, zodat het ten laste gelegde ‘te duchten gevaar’ niet bewezen kan worden. Het hof staat derhalve voor de vraag of door de genoemde werkzaamheden van verdachte, zoals ten laste gelegd, gevaar voor de openbare gezondheid en/of levensgevaar voor anderen te duchten is geweest.

Het hof stelt vast dat het verweer van de verdediging impliciet uitgaat van de gedachte dat het onderhavige delict slechts bewijsbaar is indien uit technisch onderzoek blijkt dat de geldende normen ter zake overschreden zijn. Deze gedachte is op basis van de bewoordingen en de strekking van artikel 173a en 173b Sr onjuist. Naar het oordeel van het hof kan te duchten gevaar bewezen worden verklaard, ook al zouden de asbestvezelconcentraties continu onder de grenswaarde zijn geweest. Het hof stelt in dit verband voorop dat blootstelling aan asbestvezels zeer onwenselijk is vanwege het algemeen erkende gevaar daarvan voor de gezondheid van de mens. Inademing hiervan is ook in geringe hoeveelheid onomkeerbaar en vormt daarmee een gevaar voor de volksgezondheid. Het gevaar van inademing van niet-hechtgebonden asbestvezels, waarvan in casu sprake is, schuilt in de cumulatie van die vezels in de longen. Voorkomen moet worden dat personen juist vanwege het risico van cumulatie onnodig dergelijke vezels inademen, nu samen met eerdere of latere blootstelling een

kritische waarde kan worden overschreden, waardoor asbestgerelateerde ziektes zich kunnen ontwikkelen. Het hof neemt hierbij in aanmerking dat de overheid, gelet op het zeer schadelijke karakter van asbest, een wettelijk kader heeft bepaald met voorgeschreven veiligheidsmaatregelen indien handelingen worden verricht met asbest(houdend) materiaal. Deze asbestbeschermende maatregelen zijn vanuit preventief oogpunt in het leven geroepen om potentieel gevaar voor de gezondheid van de mens te voorkomen.

Naar het oordeel van het hof kan niet worden vastgesteld of in de onderhavige zaak personen in een zodanige mate en duur aan een te hoge concentratie asbestvezels hebben blootgestaan dat zij een asbestgerelateerde ziekte kunnen ontwikkelen. Wel acht het hof op basis van het dossier bewezen dat gedurende de bewezen verklaarde periode op de locatie te Nuenen werknemers van verdachte en/of andere personen in zodanige mate hebben blootgestaan aan asbestvezels dat hierdoor gevaar voor de openbare gezondheid te duchten is geweest. Het hof overweegt daartoe dat verdachte, zijnde een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf, op ondeskundige wijze gedurende een lange periode werkzaamheden heeft verricht met asbest(houdend) materiaal en asbesthoudende grond/puin waardoor onnodig asbestvezels in de lucht zijn gebracht. Dit terwijl in het VGM-plan was vastgesteld dat de asbest moest worden verwerkt/verwijderd onder strikte condities. Het hof is dan ook van oordeel dat het binnenkrijgen van hoeveelheden niet-hechtgebonden asbestvezels doordat dergelijke vezels door luchtcirculatie verplaatst worden per definitie als 'te duchten gevaar voor de openbare gezondheid' in de zin van artikel 173a en 173b Sr aangemerkt dient te worden. Het verweer van de verdediging wordt in zoverre verworpen.

De Hoge Raad overweegt dat de pleitnota, aan het proces|verbaal van de zitting in hoger beroep gehecht, voor zover hier van belang, inhoudt dat in dit verband bewezen moet worden dat de ten laste gelegde gedragingen van verdachte de oorzaak zijn van het te duchten gevaar voor openbare gezondheid en/of levensgevaar voor anderen en dat in de gegeven omstandigheden van het geval.

'Om te beginnen wil verdachte opmerken dat in dit verband niet mag worden gewerkt met de redenering: er is asbest gevonden, dus er was sprake van het betreffende gevaar. Dat is te kort door de bocht en doet ook geen recht aan het systeem van grenswaarden dat in onze regelgeving is opgetuigd. Ook het zogenaamde feit van algemene bekendheid brengt ons hier niet verder. We zouden kunnen stellen dat het een feit van algemene bekendheid is dat asbest op zichzelf bij een min of meer langdurige blootstelling aan hoge concentraties gevaar voor de gezondheid kan opleveren, maar dat is hier de vraag niet. De vraag is of van de in dit dossier genoemde concrete situaties gevaar te duchten is geweest. Het (te duchten) gevaar van de betreffende situatie zal dan ook uit de bewijsmiddelen moeten kunnen worden afgeleid. En dan is het volgende van belang. De enkele aanwezigheid van asbest is niet gelijk aan de

aanwezigheid van een actueel risico. De redenering dat iedere asbestvezel in de lucht leidt tot de aanname van een te duchten gevaar in de zin van artikel 173a/b Sr is ook geen juiste omdat dat geen recht doet aan het systeem dat in Nederland is opgetuigd ten aanzien van het werken met asbest. Niet voor niets zijn immers met betrekking tot de blootstelling aan asbest verschillende normen (waaronder grenswaarden) vastgesteld. En niet voor niets is de grenswaarde in Nederland bepaald als een concentratie asbestvezels in de lucht, omdat juist daar het gevaar bestaat van inademing van die vezels; die grenswaarde is gesteld op 10.000 vezels/m³. Voor de bepaling van de vraag of gevaar heeft bestaan of te duchten was is van belang om vast te stellen wat het potentieel blootstellingsrisico in de aangetroffen situatie is geweest. Aan de hand daarvan kan eventueel worden bepaald of sprake is geweest van een potentiële blootstelling boven het niveau van de grenswaarde. Indien dat zou kunnen worden vastgesteld zou wellicht kunnen worden aangenomen dat er gevaar ontstond of te verwachten was aangetroffen situatie. In dit dossier levert dat wat de verdediging betreft problemen op. Het technisch onderzoek geeft hierover in elk geval niet de benodigde duidelijkheid, laat staan uitsluitsel.’

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging is toegesneden op artikel 173b onder 1° Sr en dat daarom aangenomen moet worden dat de in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende woorden ‘terwijl daarvan gevaar voor de openbare gezondheid te duchten was’ zijn gebruikt in de betekenis die die woorden hebben in die bepaling. De Hoge Raad haalt genoemde bepaling en de relevante passage uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de wet van 19 januari 1989 tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht met enige bepalingen ter bescherming van de algemene veiligheid van personen tegen ernstige verontreinigingen van het milieu, *Stb.* 1989, 7, waarbij de artikelen 173a en 173b Sr zijn gewijzigd (*Kamerstukken II* 1984/85, 19020, nr. 3, p. 8 en 12) aan en overweegt dat de klacht – in navolging van het in hoger beroep gevoerde verweer – onder meer op de opvatting berust dat gelet op de ‘wettelijke systematiek met betrekking tot grenswaarden’ alleen sprake is van te duchten gevaar voor de openbare gezondheid, zoals bedoeld in artikel 173b onder 1° Sr, indien kan worden vastgesteld dat de concentratie van asbestvezels in de lucht ten minste 10.000 asbestvezels per kubieke meter is geweest.

De Hoge Raad oordeelt dat die opvatting, mede gelet op de tekst van artikel 173b onder 1° Sr en de hiervoor weergegeven wetsgeschiedenis van artikel 173b Sr, geen steun vindt in het recht. Dat de genoemde waarde een – uit andere regelgeving afkomstige – ‘wettelijke norm’ betreft, doet daaraan niet af. Zoals ook uit de wetsgeschiedenis naar voren komt, kan voornoemd gevaar immers ook ‘te duchten’ zijn geweest in gevallen waarin niet of nog niet kon worden vastgesteld dat het gevaar zich ook daadwerkelijk heeft verwezenlijkt, maar waarin wel een reële kans bestond op die verwezenlijking. De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof

dat hiervan sprake was, niet getuigt van een onjuiste rechtsopvatting en – gelet op wat het hof blijkens de bewijsvoering heeft vastgesteld over in het bijzonder de wijze waarop de werkzaamheden zijn uitgevoerd, de duur daarvan, het gevaar van cumulatie van asbestvezels in de longen door inademing daarvan, en de gemeten asbestgehalten – toereikend gemotiveerd is. De Hoge Raad overweegt dat opmerking verdient dat de opvatting dat de enkele omstandigheid dat bovengenoemde grenswaarde niet zou zijn overschreven evenmin steun vindt in het recht, met zich zou brengen dat geen sprake kan zijn van wederrechtelijk handelen zoals bewezen verklaard.

RECHTSPRAAK

Waren telefoons die verdachte voorhanden had bestemd tot het begaan van het voorbereide misdrijf?

Waren telefoons die verdachte voorhanden had bestemd tot het begaan van het voorbereide misdrijf?

Het middel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring onder 2 bedoelde telefoons waren bestemd tot het begaan van het voorbereide misdrijf.

Artikel 46 lid 1 Sr luidt:

‘Vorbereiding van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van acht jaren of meer is gesteld is strafbaar, wanneer de dader opzettelijk voorwerpen, stoffen, informatiedragers, ruimten of vervoermiddelen bestemd tot het begaan van dat misdrijf verwerft, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert of voorhanden heeft.’

In deze bepaling wordt met ‘dat misdrijf’ in de zinsnede ‘bestemd tot het begaan van dat misdrijf’ bedoeld op het misdrijf dat is voorbereid, en dus niet op de voorbereiding zelf (vgl. HR 12 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ1956). Dat betekent dat het object waarop een in artikel 46 Sr genoemde gedraging betrekking heeft, moet zijn bestemd tot het begaan van het misdrijf dat is voorbereid.

Het hof heeft in de bewijsoverwegingen vastgesteld dat de (prepaid) telefoons speciaal zijn aangeschaft voor de overval, dat blijkens de getapte telefoongesprekken de telefoons van groot belang waren voor de timing van de overval en dat op de dag van de voorgenomen overval de communicatie tussen de verdachte en de medeverdachte [medeverdachte 2] onder meer inhield dat de verdachte per sms moest laten weten wanneer het geld bij haar was afgeleverd, wat de verdachte ook meermalen heeft gedaan. Het hierop gebaseerde oordeel van het hof dat de telefoons bestemd waren tot het begaan van het misdrijf dat is voorbereid, is niet onjuist en toereikend gemotiveerd.

De klacht faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-09-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1380

Zaaknummer: 19/01820

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: T.E. Korff

Wetsartikelen: 46 Sr

RECHTSPRAAK

Over opzet op geweld en strafmotivering voor zover inhoudend het meewegen van een strafrechtelijke veroordeling die nog niet onherroepelijk was.

Over opzet op geweld en strafmotivering voor zover inhoudend het meewegen van een strafrechtelijke veroordeling die nog niet onherroepelijk was.

Eerste middel

Het middel klaagt dat het bewezen verklaarde wat betreft het opzet op het gebruik van geweld of bedreiging met geweld bij de diefstal ontoereikend is gemotiveerd.

Het hof heeft vastgesteld dat het plan van de verdachten was om de hoeveelheid geld in of bij het appartementencomplex waar [medeverdachte 5] woonachtig was, weg te nemen kort nadat het geld door iemand naar haar, [medeverdachte 5], toe was gebracht. Het hof heeft daarbij geoordeeld dat in dit plan het gebruik van geweld of bedreiging met geweld besloten ligt, omdat het niet aannemelijk is dat de persoon die het geld zou komen brengen de grote som geld vrijwillig en zonder verzet zou afgeven aan of laten meenemen door de verdachten. Daarbij heeft het hof, mede ter verklaring van de afwezigheid van wapens, tevens acht geslagen op het postuur van [medeverdachte 2] en [medeverdachte 1], het getalsmatige overwicht van de verdachten en de dreiging die uitgaat van personen met bivakmutsen. In het licht van de bewijsvoering zijn deze vaststellingen en het daarop gebaseerde oordeel met betrekking tot het gebruik van geweld of bedreiging met geweld bij de voorgenomen diefstal in vereniging, niet onbegrijpelijk. De bewezenverklaring is toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

Tweede middel

Het cassatiemiddel klaagt over de strafmotivering.

Bij de aan de Hoge Raad toegezonden stukken bevindt zich een de verdachte betreffend

Uittreksel Justitiële Documentatie van 11 januari 2019. Dat uittreksel houdt, voor zover hier van belang, in dat de verdachte op 27 oktober 2015 door het gerechtshof Amsterdam is veroordeeld voor onder meer (kort gezegd) het meermaals medeplegen van afpersing, het medeplegen van gewoontewitwassen en verboden wapenbezit, gepleegd in de periode 1 december 2006 tot en met 25 maart 2008, en dat die veroordeling op 7 maart 2017 onherroepelijk is geworden.

Bij de beoordeling van het middel moet het volgende worden vooropgesteld. Het staat de rechter vrij om bij de strafoplegging rekening te houden met een niet ten laste gelegd feit, onder meer wanneer de verdachte voor dit feit onherroepelijk is veroordeeld en de vermelding van dit feit dient ter nadere uitwerking van de persoonlijke omstandigheden van de verdachte (vgl. HR 26 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9968). Daarbij wordt, mede gelet op het bepaalde in artikel 78b Sr, met een onherroepelijke veroordeling gelijkgesteld een onherroepelijke strafbeschikking.

Indien in zulke gevallen het vermelden van een niet ten laste gelegd – al dan niet soortgelijk – feit aanleiding geeft tot strafverzwaring, dient de veroordeling dan wel de strafbeschikking ter zake van dat feit in beginsel onherroepelijk te zijn op het moment dat deze in het vonnis of het arrest bij de strafoplegging in aanmerking wordt genomen. Wanneer evenwel met de vermelding van het niet ten laste gelegde feit bij de strafoplegging in het bijzonder gewicht wordt toegekend aan de omstandigheid dat de verdachte niettegenstaande een eerdere veroordeling of een eerdere strafbeschikking zich opnieuw schuldig heeft gemaakt aan zo een strafbaar feit bijvoorbeeld doordat in de strafmotivering wordt vermeld dat die veroordeling of die strafbeschikking de verdachte niet heeft weerhouden opnieuw zo een strafbaar feit te begaan – dient de veroordeling of de strafbeschikking ter zake van dat niet ten laste gelegde feit reeds onherroepelijk te zijn ten tijde van het begaan van het feit waarop de strafoplegging betrekking heeft (vgl. HR 19 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2391).

In de strafmotivering komt tot uitdrukking dat het hof in het bijzonder gewicht heeft toegekend aan de omstandigheid dat de verdachte niettegenstaande een eerdere veroordeling voor gewelds- en vermogensdelicten zich opnieuw schuldig heeft gemaakt aan zo'n strafbaar feit. Deze veroordeling was echter nog niet onherroepelijk ten tijde van het begaan van het feit waarop de strafoplegging betrekking heeft. De strafoplegging is daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de

strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-09-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1383

Zaaknummer: 19/01778

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 312 Sr en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Tussenbeschikking over beklag strekkende tot teruggave van onder klaagster ter uitvoering van rechtshulpverzoek van VS in beslag genomen zaken en vastgestelde gegevens.

Tussenbeschikking over beklag strekkende tot teruggave van onder klaagster ter uitvoering van rechtshulpverzoek van VS in beslag genomen zaken en vastgestelde gegevens.

Namens het openbaar ministerie is onder meer verzocht het cassatieberoep met gesloten deuren en in afwezigheid van de klaagster en haar raadsman te behandelen en ervan af te zien de door de Hoge Raad te nemen beschikking in het openbaar uit te spreken.

Namens de klaagster is verzocht deze verzoeken van het openbaar ministerie af te wijzen.

Wat betreft het verzoek het cassatieberoep met gesloten deuren en in afwezigheid van de klaagster en haar raadsman te behandelen is – mede gelet op de in deze zaak door de rolraadsheer genomen, onder 1 vermelde beslissing met betrekking tot de processtukken – niet gebleken van een noodzaak tot het geven van een bevel tot behandeling met gesloten deuren op grond van een van de in artikel 22 lid 2 tweede volzin Sv gegeven omstandigheden. Daarnaast is niet aannemelijk geworden dat openbaarheid het belang van een goede rechtspleging ernstig zou schaden als bedoeld in artikel 22 lid 2 derde volzin Sv. Evenmin is aannemelijk dat het belang van het onderzoek ernstig wordt geschaad door de oproeping van de klaagster en haar raadsman als bedoeld in artikel 23 lid 6 Sv. De Hoge Raad zal het verzoek van het openbaar ministerie daarom in zoverre afwijzen.

Het verzoek van het openbaar ministerie om ervan af te zien de door de Hoge Raad te nemen beschikking in het openbaar uit te spreken, stuit af op het bepaalde in artikel 24 lid 1 Sv. De Hoge Raad zal het verzoek van het openbaar ministerie dus ook in zoverre afwijzen.

Het voorgaande brengt met zich dat de verzoeken van de raadsman worden toegewezen.

De advocaat-generaal heeft zich nog niet uitgelaten over de voorgestelde cassatiemiddelen. De Hoge Raad zal haar daartoe in de gelegenheid stellen. Met het oog daarop zal de zaak naar de

rolzitting worden verwezen.

De Hoge Raad wijst de verzoeken van het openbaar ministerie om de behandeling van het cassatieberoep met gesloten deuren en in afwezigheid van de klagster en haar raadsman te doen plaatsvinden en ervan af te zien de door de Hoge Raad te nemen beschikking in het openbaar uit te spreken, af en verwijst de zaak naar de rolzitting van 15 september 2020.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-09-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1367

Zaaknummer: 19/02298

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: Bóné, A.B.G.T. von A.B.G.T. von Bóné

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Herziening over medeplegen van poging tot gekwalificeerde diefstal (woninginbraak) in Rijsenhout.

Herziening over medeplegen van poging tot gekwalificeerde diefstal (woninginbraak) in Rijsenhout.

In de aanvraag wordt aangevoerd dat het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot vrijspraak indien het hof bekend zou zijn geweest met de bij de aanvraag overgelegde:

- (i) schriftelijke stukken waarin drie personen ([betrokkene 5], [betrokkene 6] en [betrokkene 7]) aangeven dat de medeverdachte [betrokkene 3] in [plaats] was vanwege een voetbalfeestje, en
- (ii) drie processen-verbaal, waarin door de opstellers daarvan een nadere toelichting wordt gegeven op enkele resultaten van het naar de woninginbraak verrichte onderzoek en nader wordt ingegaan op de (mogelijke) betekenis daarvan, en waarin de negatieve uitslag wordt vermeld van een vergelijkend werktuigsporenonderzoek van drie breekijzers en een schroevendraaier uit de Opel.

Bij de beoordeling van deze gronden moet worden vooropgesteld dat voor de beantwoording van de vraag of zij een ernstige vermoeden wekken, de gehele bewijsvoering van het hof van belang is. Het gaat er dus om of de aangevoerde gronden, gelet op de door het hof gebruikte bewijsmiddelen en de door het hof gegeven nadere bewijsoverwegingen, een dergelijk vermoeden wekken.

Het bewijsmateriaal waarover het hof bij het doen van zijn uitspraak beschikte, omvat, naast de aangifte van [betrokkene 4], diverse processen-verbaal die onder meer inhouden dat de verbalisanten [verbalisant 1] en [verbalisant 2] vlak na een inbraakmelding op 16 mei 2013 om 03.37 uur de aanvrager en [betrokkene 3], die het op een rennen hadden gezet nadat zij de politieauto zagen, hebben aangehouden in de omgeving van de [a-straat] te [plaats]; dat de surveillancehond aan de hand van een geurspoor in de omgeving een zwart lederen handschoen heeft gevonden; dat die handschoen een zeer grote gelijkenis vertoonde met de handschoen in de nabij geparkeerde Opel; en dat in het navigatiesysteem van de Opel – die op

naam van de zus van [betrokkene 3] stond en waarvan [betrokkene 3] de sleutel had – het adres [a-straat] [plaats] was ingevoerd.

De hiervoor onder (i) genoemde – globale en slechts op de medeverdachte betrekking hebbende – verklaringen van [betrokkene 5], [betrokkene 6] en [betrokkene 7] zijn in het licht van deze bewijsvoering van onvoldoende gewicht om te kunnen gelden als een gegeven in de zin van artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv, nog daargelaten dat de verdachte blijkens de overwegingen van het hof heeft verklaard dat het feest bij de voetbalvereniging al zou zijn afgelopen toen hij samen met [betrokkene 3] ter plaatse arriveerde.

Ook de inhoud van de hiervoor onder (ii) genoemde processen-verbaal levert niet het ernstige vermoeden op dat het hof de aanvrager zou hebben vrijgesproken als het daarmee bekend was geweest. Voor zover hetgeen in deze processen-verbaal naar voren wordt gebracht al betrekking heeft op bevindingen die door het hof van belang zijn geacht voor de bewijsvoering, doet de inhoud van die processen-verbaal niet het ernstig vermoeden rijzen dat de door het hof gevolgde bewijsredenering onjuist is.

De aanvraag is, gelet op wat hiervoor is overwogen, kennelijk ongegrond.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-09-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1379

Zaaknummer: 19/00631

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.T. Boerlage

Advocaten: R.I. Takens

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Middel over bijkomende straf van ontzetting van het recht van verdachte om het beroep van bestuurder of feitelijk leidinggevende uit te oefenen.

Middel over bijkomende straf van ontzetting van het recht van verdachte om het beroep van bestuurder of feitelijk leidinggevende uit te oefenen.

Het cassatiemiddel klaagt over de door het hof opgelegde bijkomende straf van ontzetting van het recht van de verdachte om het beroep van bestuurder of feitelijk leidinggevende van een rechtspersoon, dan wel een daarmee gelijkgestelde vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, maatschap, rederij of doelvermogen uit te oefenen.

Op grond van artikel 28 lid 1 Sr kan een verdachte worden ontzet uit onder meer het recht bepaalde beroepen uit te oefenen. Die mogelijkheid bestaat in de bij de wet bepaalde gevallen en indien het strafbare feit is begaan in de uitoefening van dat beroep. Deze ontzetting dient betrekking te hebben op het recht op uitoefening van een beroep dat in voldoende verband staat met het beroep waarin het strafbaar feit is begaan. Mede in het licht van de parlementaire geschiedenis kan de ontzetting van het recht bepaalde beroepen uit te oefenen zich ook uitstrekken tot de beroepsuitoefening als overeenkomstig het rechtspersonenrecht benoemd bestuurder van een rechtspersoon.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte het – in de bewezenverklaring onder 1 vermelde – incassobureau [C] eerst als eenmanszaak en nadien, omdat hij dan zijn adres kon afschermen, als commanditaire vennootschap en als besloten vennootschap heeft geëxploiteerd. In de bewezen verklaarde periode was de verdachte exploitant van het incassobureau in de vorm van een commanditaire vennootschap. Gelet op deze vaststellingen en in aanmerking genomen wat hiervoor voorop is gesteld, getuigt het kennelijke oordeel van het hof dat het beroep van bestuurder van een rechtspersoon in voldoende verband staat met de uitoefening van het beroep waarin de verdachte de bewezen verklaarde misdrijven heeft begaan, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het niet onbegrijpelijk.

Voor zover de beslissing van het hof inhoudt dat de verdachte wordt ontzet van het recht het beroep uit te oefenen van ‘feitelijke leidinggevende’ van een rechtspersoon of een daarmee gelijkgestelde vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, maatschap, rederij of doelvermogen, heeft het hof miskend dat feitelijk leidinggeven – waarbij het hof kennelijk het oog heeft op de in artikel 51 Sr neergelegde strafbaarstelling van het feitelijk leidinggeven aan een door een rechtspersoon of een daaraan gelijkgestelde rechtsvorm begaan strafbaar feit – als zodanig niet kan worden aangemerkt als de uitoefening van een voldoende bepaald beroep, als bedoeld in de zin van artikel 28 lid 1 aanhef en onder 5° Sr. Dat doet overigens niet af aan de mogelijkheid dat de ontzetting betrekking heeft op een specifiek omschreven vorm van beroepsuitoefening, waarvan leidinggeven aan activiteiten van een rechtspersoon deel kan uitmaken.

Het cassatiemiddel slaagt in zoverre. De Hoge Raad zal zelf de zaak afdoen en de bijkomende straf vernietigen voor zover deze verder strekt dan de ontzetting van het recht tot uitoefening van het beroep van bestuurder van een rechtspersoon.

HR ambtshalve

Het hof heeft de verdachte de verplichtingen opgelegd, kort gezegd, om aan de Staat ten behoeve van de in het arrest genoemde slachtoffers de in het arrest vermelde bedragen te betalen, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door het in het arrest telkens genoemde aantal dagen hechtenis.

De Hoge Raad zal de uitspraak van het hof ambtshalve vernietigen voor zover daarbij telkens vervangende hechtenis is toegepast, overeenkomstig hetgeen is beslist in HR 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend voor zover de bijkomende straf verder strekt dan de ontzetting van het recht tot uitoefening van het beroep van bestuurder van een rechtspersoon, en voor zover bij de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van de in het arrest genoemde slachtoffers telkens vervangende hechtenis is toegepast, verstaat dat de bijkomende straf de ontzetting van het recht tot uitoefening van het beroep van bestuurder van een rechtspersoon betreft, bepaalt dat ten aanzien van de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van de in het arrest genoemde slachtoffers met toepassing van artikel 6:4:20 Sv telkens gijzeling van gelijke duur kan worden toegepast en verwierpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-09-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1378

Zaaknummer: 19/00523

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: J.C. Reisinger

Wetsartikelen: 51 Sr en 28 Sr

RECHTSPRAAK

Was het aan verdachtes schuld te wijten dat gevaar voor de openbare gezondheid te duchten was?

Was het aan verdachtes schuld te wijten dat gevaar voor de openbare gezondheid te duchten was?

Eerste middel

Het cassatiemiddel komt onder meer op tegen de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde voor zover inhoudende dat door de gedragingen van de verdachte 'gevaar voor de openbare gezondheid te duchten was'.

Het cassatiemiddel berust – in navolging van het in hoger beroep gevoerde verweer – onder meer op de opvatting dat gelet op de 'wettelijke systematiek met betrekking tot grenswaarden' alleen sprake is van te duchten gevaar voor de openbare gezondheid, zoals bedoeld in artikel 173b onder 1° Sr, indien kan worden vastgesteld dat de concentratie van asbestvezels in de lucht ten minste 10.000 asbestvezels per kubieke meter is geweest. Die opvatting vindt, mede gelet op de tekst van artikel 173b onder 1° Sr en de hiervoor weergegeven wetsgeschiedenis van artikel 173b Sr, geen steun in het recht. Dat de genoemde waarde een – uit andere regelgeving afkomstige – 'wettelijke norm' betreft, doet daaraan niet af. Zoals ook uit de wetsgeschiedenis naar voren komt, kan voornoemd gevaar immers ook 'te duchten' zijn geweest in gevallen waarin niet of nog niet kon worden vastgesteld dat het gevaar zich ook daadwerkelijk heeft verwezenlijkt, maar waarin wel een reële kans bestond op die verwezenlijking. Het oordeel van het hof dat hiervan sprake was, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is – gelet op wat het hof blijkens de bewijsvoering heeft vastgesteld over in het bijzonder de wijze waarop de werkzaamheden zijn uitgevoerd, de duur daarvan, het gevaar van cumulatie van asbestvezels in de longen door inademing daarvan, en de gemeten asbestgehaltenes – toereikend gemotiveerd.

Opmerking verdient dat evenmin steun in het recht vindt de opvatting dat de enkele omstandigheid dat bovengenoemde grenswaarde niet zou zijn overschreden, met zich zou brengen dat geen sprake kan zijn van wederrechtelijk handelen zoals bewezen verklaard.

De Hoge Raad heeft ook de verder in het cassatiemiddel aangevoerde klachten over de uitspraak van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat ook deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 Wet RO).

Het cassatiemiddel faalt.

Tweede middel

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. Bovendien doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde geldboete van € 100.000, waarvan € 50.000 voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de hoogte van de opgelegde geldboete, vermindert de geldboete in die zin dat deze € 97.500 bedraagt, waarvan € 50.000 voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-09-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1368

Zaaknummer: 18/04961

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M.T. Boerlage

Advocaten: L.E.M. Hendriks

Wetsartikelen: 173b Sr